

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. przeciwko (...) z siedzibą w P. o zapłatę kwoty 74.086,00 złotych, w pkt 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 74.086,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 października 2015 roku do dnia zapłaty oraz w pkt 2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.735,88 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, sygn. akt V GC 2161/15 (wyrok k. 267, tom II).

Powyższe orzeczenie zapadło na podstawie poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, z których najistotniejsze elementy przedstawiają się następująco: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N. w ramach prowadzonej działalności świadczyła usługi w zakresie przechowywania powierzonego mienia, tj. przyjęcia cudzego towaru do chłodni i w zależności od zakresu umowy albo jego zamrożenia i magazynowania lub tylko magazynowania w warunkach mroźniczych poniżej - 18^(o) C. Głównie były to warzywa, lody, mięso i inne produkty spożywcze składowane w warunkach chłodniczych. Powiatowy Lekarz Weterynarii w P. decyzją z 15 marca 2010 roku nr (...) zatwierdził zakład (...) do prowadzenia produkcji w zakresie zamrażania (kod produkcji 20) i składowania środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w opakowaniach (kod produkcji 31). Do chłodni przyjeżdżał towar świeży, tj. o temperaturze od 0 do -7 stopni C, który był wprowadzany do tunelu szokowego, gdzie był mrożony do temperatury - 18 stopni C.

Powódka podpisała 18 sierpnia 2014 roku z pozwanym(...)w P. umowę ubezpieczenia majątkowego na okres od 20 sierpnia 2014 roku do 19 sierpnia 2015 roku, z sumą ubezpieczenia 14.503.207,00 złotych z dodatkową klauzulą: dodatkowe ubezpieczenie szkód na skutek rozmrożenia środków obrotowych, z limitowaną odpowiedzialnością do 100.000,00 złotych. Umowę o nr (...) podpisał w imieniu powodowej spółki Prezes J. D.. Integralną częścią umowy były ogólne warunki ubezpieczenia. Z przedmiotowej umowy wynika, iż przedmiotem i zakresem umowy objęte jest ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych. Z umowy wynika, iż ubezpieczeniem objęty jest palny budynek chłodni. Przedmiotem ubezpieczenia jest palny budynek, maszyny, urządzenia oraz wyposażenie w budynkach palnych, środki obrotowe w budynkach palnych, wartości pieniężne poza schowkami ognioodpornymi oraz mienie pracownicze.

W dniu 20 marca 2015 roku powódka przyjęła towar w postaci ćwiartek kurczaka od (...). (...) spółki jawnej i żołądki wieprzowe od J. Z. (1). W dniu 21 marca 2015 roku spółka przyjęła kolejną partię towaru w ilości 20.000,00 kg w postaci świeżych ćwiartek kurczaka należący do (...)spółki jawnej. Towar ten został przygotowany do zamrożenia w tunelu szokowym. W tunelu znajdował się inny towar, który był zamrażany. Na czas oczekiwania na wolny tunel szokowy, w/w towar zabezpieczono w pomieszczeniach przechowalni. Towar miał zostać umieszczony w tunelu szokowym 23 marca 2015 roku. W nocy z 22 na 23 marca 2015 roku J. D. otrzymał telefon od pracownika E. K. z informacją, iż w chłodni w tunelu szokowym doszło do zwarcia, co doprowadziło do pożaru w jego wnętrzu. W chwili zdarzenia w tunelu szkodowym znajdował się towar będący własnością (...). (...) spółki jawnej i J. Z. (1), tj. 33 sztuki palet ćwiartek z kurczaka i 8 sztuk palet żołądków wieprzowych. W tunelu szokowym towar miał przebywać aż do chwili, gdy osiągnie wymaganą temperaturę, tj. około 30 - 48 godzin. Towar oddany do mrożenia przez (...) spółkę jawną w chwili pożaru znajdował się w pomieszczeniu składowania. Na miejsce została wezwana straż pożarna. O całym zdarzeniu zawiadomieni zostali właściciele składowanego w chłodni towaru. Pozwany 26 marca 2015 roku dokonał oględzin miejsca zdarzenia oraz powstałej w związku z pożarem szkody. Chłodnia miała wysoki stopień zadymienia. Wezwany lekarz weterynarii stwierdził, że towar nie nadaje się do spożycia, pomimo iż posiadał jeszcze termin przydatności. Po sporządzeniu i podpisaniu protokołu towar został oddany do utylizacji. Powodowa spółka wezwała również firmę tzw. restytucję mienia likwidującą szkody pożarowe. Firma pracowała od 25 do 27 marca 2015 roku w komorze szokowej oraz w strefie przyjęcia towaru. Za powyższą usługę firma (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wystawiła 31 marca 2015 roku fakturę VAT nr (...) na kwotę 16.438,57 złotych brutto,

płatną przelewem w terminie 14 dni od dnia jej wystawienia. Przez około miesiąc tunel szokowy nie nadawał się do użytku. Z tego też względu towar przyjęty przez powódkę 21 marca 2015 roku nadal pozostawał w pomieszczeniu składowym, gdzie obniżono temperaturę do – 20 stopni C, starając się utrzymać temperaturę przydatności do spożycia poprzez obniżenie temperatury. Komora nie była otwierana z uwagi na duże zadymienie pomieszczeń, gdyż dym mógł przejść na towar. W dniu 25 marca 2015 roku upłynął termin przydatności towaru do spożycia. Towar uległ jednak wcześniejszemu zepsuciu, bowiem nie zostały zachowane procedury opracowane przy udziale Weterynarii – (...) badania punktów krytycznych obrotu towaru.

Pismem z 23 marca 2015 roku powódka zgłosiła pozwanemu (...)szkodę powstałą w nocy z 22/23 marca 2015 roku na terenie (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N., wskazując, że przyczyną powstania szkody był pożar, który objął tunel szokowy wraz ze znajdującym się tam towarem.

Powódka pismem z 23 marca 2015 roku przesłała Powiatowemu Inspektoratowi Weterynarii w P. „Raport z blokowania towarów niewłaściwej jakości”, które znajdowały się na stanie (...). (...) spółki jawnej oraz firmy J. Z. (1). Do pisma dołączono specyfikację towaru, (...). W dniu 2 kwietnia 2015 roku powodowa spółka zgłosiła pozwanemu (...)w P. szkodę polegającą na zepsuciu towaru, tj. ćwiartek kurczaka w ilości 20 ton należących do (...)spółki jawnej przyjętego na przechowanie przez spółkę 21 marca 2015 roku, a który na skutek pożaru jaki miał miejsce w tunelu szokowym nie uległ zamrożeniu w terminie przydatności do spożycia, a w konsekwencji uległ zepsuciu, co zostało potwierdzone przez lekarza weterynarii.

W odpowiedzi na zgłoszenie szkody powódki z w dniu 2 kwietnia 2015 roku, pozwany odmówił uznania zgłoszonej szkody, wskazując, że nie ponosi odpowiedzialności za szkodę polegającą na rozmrożeniu - zepsuciu towaru, bowiem towar ten nie uległ uszkodzeniu bezpośrednio w wyniku działania ognia. Wskazał, iż umowa ubezpieczenia łącząca strony obejmuje ryzyko rozmrożenia, które § 1 OWU jest definiowane jako utrata przydatności do spożycia środków obrotowych na skutek ich zepsucia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym w bezpośrednim następstwie: uszkodzenia urządzenia chłodniczego, w którym przechowywane są ubezpieczone towary w wyniku uderzenia pioruna, przerwy w dostawie prądu elektrycznego przez zakład energetyczny trwającej nieprzerwanie przynajmniej 2 godziny. W dniu 9 kwietnia 2015 roku powódka przesłała pozwanemu zestawienia całkowitych kosztów powstałych w wyniku pożaru w nocy z dnia 22/23 marca 2015 roku na terenie (...)na łączną kwotę 221.409,45 złotych, na którą złożyły się koszty:

- prac restytucyjnych (faktura (...)) na kwotę 13.364,69 złotych,
- żołądków wieprzowych gotowanych (nota (...)) na kwotę 33.120,00 złotych,
- mrożonej ćwiartki z kurczaka (nota (...)) na kwotę 73.433,90 złotych,
- mrożonej ćwiartki z kurczaka (nota (...)) na kwotę 73.490,86 złotych,
- kosztorys naprawy tunelu na kwotę 28.000,00 złotych.

Do pisma powódka załączyła wskazane faktury i kopię kosztorysu, zaznaczając, iż podane kwoty nie obejmują podatku VAT. Naprawa instalacji chłodniczej tunelu szokowego została zakończona, co zostało potwierdzone fakturą VAT nr (...) wystawioną 15 kwietnia 2015 roku na kwotę 34.400,00 złotych brutto (28.000,00 złotych netto), płatną przelewem do 29 kwietnia 2015 roku.

Decyzją z 23 kwietnia 2015 roku pozwany poinformował poszkodowaną, iż w związku ze szkodą nr (...) z 23 marca 2015 roku przyznał odszkodowanie w wysokości 122.852,50 złotych za szkody powstałe wskutek pożaru tunelu na terenie (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wraz ze znajdującym się tam towarem. Odszkodowanie objęło mienie ujęte i uznane za spalone, tj.:

- żołądki wieprzowe należące do J. Z. (1) w ilości 4.140 kg wartości 33.120,00 złotych zgodnie z notą kredytową (...). Należne odszkodowanie ustalono na kwotę 28.152,00 złotych, stosując potrącenie tytułem marży z uwagi na brak kalkulacji kosztów wytworzenia;

- ćwiartki z kurczaka należące do (...). (...) spółki jawnej w ilości 20.000 kg zgodnie z F VAT (...), tabela (...) - co jest zgodne z § 11 pkt. 1 OWU pozwanego moduł Ogień. W analizie nie uwzględniono kosztów dodatkowych - palet, kosztów mrożenia. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje bowiem tylko środki obrotowe tj. mienie osób trzecich. Ostatecznie przyznano odszkodowanie w łącznej kwocie 60.112,50 złotych;

- koszt prac restytucyjno - remontowych firmy (...) po ich zweryfikowaniu w oparciu o ofertę firmy (...) wyceniono na kwotę 8.088,00 złotych;

- koszt naprawy tunelu szokowego, które ustalono na podstawie przesłanego kosztorysu prac remontowych, który został zweryfikowany, albowiem nie uwzględniono poz. 1 (dodatkowe koszty demontażu). Ostatecznie, po weryfikacji pozwany przyznał odszkodowanie w kwocie 26.500,00 złotych.

Powyższe kwoty zostały przesłane na rachunki bankowe poszczególnych firm. Wyliczenia szkody za zniszczony towar pozwany dokonał w oparciu o faktury zakupu towaru. Powódka pokryła brakującą część odszkodowania zgodnie z przedłożonymi dokumentami kosztów zakupu towaru oddanego powódce do zamrożenia i przechowania.

Pismem z dnia 31 lipca 2015 roku powódka wezwała pozwanego do wypłaty odszkodowania w kwocie 73.490,86 złotych w związku z zepsuciem towaru w chłodni po uszkodzeniu instalacji chłodniczej wskutek pożaru z dnia 22/23 marca 2015 roku, wskazując iż przedmiotowa szkoda powstała w związku z uszkodzeniem chłodni i niezamrożeniem przyjętego na skład towaru.

Decyzją z dnia 8 czerwca 2015 roku, podtrzymaną w dniu 5 września 2015 roku, pozwany przyznał poszkodowanej dodatkową kwotę odszkodowania tytułem uszkodzonych palet, w pozostałym zakresie podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Technologiczna możliwość zamrożenia towarów w postaci ćwiartek kurczaka, przyjętych do (...)po pożarze mającym miejsce 22/23 marca 2015 roku mogła nastąpić w dacie od 29 do 30 marca 2015 roku przy założeniu, że 27 marca 2015 roku zakończono prace restrukturyzacyjne, 28 marca 2015 roku nastąpił rozruch tunelu szokowego i stabilizacja temperatur, a zatem 29 do 30 marca 2015 roku teoretycznie istniała możliwość mrożenia przyjętej przez powódkę partii kurczaka. Powyższe jest możliwe przy założeniu, iż termin ważności towaru przypadła nie wcześniej niż 30 marca 2015 roku. Termin zamrożenia partii towaru w postaci ćwiartek z kurczaka należącego do (...) z dnia 21 marca 2015 roku został wyznaczony na dzień 25 marca 2015 roku, a zatem mrożenie tej partii towaru należało rozpocząć w dniu 24 marca 2015 roku, co nie było możliwe ze względów techniczno – technologicznych.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w tym dowodów z dokumentów, które nie były przez strony kwestionowane, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo, w myśl brzmienia art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 361 k.c. i art. 363 § 1 k.c. zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy podkreślił, że pomiędzy stronami nie było sporu co do okoliczności pożaru w chłodni powoda w nocy z 22/23 marca 2015 roku ani faktu zniszczenia produktów żywnościowych w postaci żołądków wieprzowych należących do J. Z. (1) w ilości 4.140 kg o wartości 33.120,00 złotych, ćwiartek z kurczaka należących do (...). (...) spółki jawnej w ilości 20.000 kg oraz ćwiartek kurczaka należących do (...)spółki jawnej w ilości 20.000 kg, ani zasady odpowiedzialności za szkodę przez pozwanego w związku z zawartą z powodem umową ubezpieczenia. Kwestią sporną pozostało istnienie związku przyczynowego między zaistniałym pożarem, a zepsuciem się ćwiartek kurczaka należących do(...)spółki jawnej w ilości 20.000 kg, powierzonych powodowi do zamrożenia i następnie składowania oraz wartość tegoż towaru. Strona pozwana kwestionowała tym samym wysokość szkody, podnosząc, że nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie tej partii towaru, która uległa zepsuciu w czasie oczekiwania na zamrożenie, bowiem nie nastąpiło to na skutek pożaru lub rozmrożenia. W ocenie pozwanego nie istnieje bezpośredni związek przyczynowy

między pożarem w tunelu szokowym, a zepsuciem przedmiotowych ćwiartek kurczaka, które były przechowywane w przechowalni i oczekiwały na zamrożenie w tunelu szokowym.

Sąd I instancji podkreślając kontrydiktoryjny charakter procesu (art. 232 k.p.c. oraz w art. 6 k.c.) stwierdził, że pozwany nie sprostął zasadzie ciężaru dowodu, nie przejawiał bowiem aktywności zmierzającej do wykazania wszystkich istotnych okoliczności i faktów, z których wywodził skutki prawne, co doprowadziło do stwierdzenia, że jego argumentacja jest gołosłowna i nie poparta żadnymi obiektywnymi dowodami.

Sąd Rejonowy uznał, iż strony łączyła umowa ubezpieczenia majątkowego, z której treści (k. 39 – 42) jednoznacznie wynika, iż przedmiotem i zakresem umowy objęte jest ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych. Przedmiotem ubezpieczenia jest natomiast palny budynek, maszyny, urządzenia oraz wyposażenie w budynkach palnych, środki obrotowe w budynkach palnych, wartości pieniężne poza schowkami ognioodpornymi i mienie pracownicze, a nadto zgodnie z klauzulą dodatkową ubezpieczenie szkód na skutek rozmrożenia środków obrotowych. Integralną część umowy stanowią ogólne warunki ubezpieczenia. Zgodnie z umową pozwany jest odpowiedzialny za bezpośrednie następstwa zdarzeń wskazanych w Ogólnych warunkach ubezpieczenia. § 4 części wspólnej OWU definiuje szkodę jako utratę, uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia bezpośrednio wskutek zdarzenia objętego umową ubezpieczenia. § 2 ust. 1 modułu Ogień – wskazuje, iż mienie może być ubezpieczone od szkód bezpośrednio powstałych wskutek m.in. pożaru, zaś § 14 ust. 1 pkt 1 modułu Ogień wskazuje, iż odszkodowanie obejmuje utratę, zniszczenie lub uszkodzenie mienia w bezpośrednim następstwie zdarzeń objętych ochroną ubezpieczenia.

Nie budzi wątpliwości, iż w ubezpieczonym budynku chłodni doszło do pożaru na skutek zwarcia instalacji elektrycznej, zaś na skutek pożaru doszło do zdeorganizowania prawidłowego funkcjonowania chłodni i w konsekwencji do zniszczenia określonych środków obrotowych. Zgodnie z OWU ochronie ubezpieczeniowej podlega mienie od szkód bezpośrednio powstałych na skutek pożaru, przy czym OWU nie definiuje pojęcia „szkody bezpośrednio powstałej na skutek pożaru”. Sąd Rejonowy dokonując wykładni tego pojęcia uznał, że przyjęć należy, iż szkodą jest utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia na skutek pożaru. Ani z treści umowy, ani z OWU nie wynika, gdzie ma być zlokalizowany pożar, aby można było uznać iż szkoda powstała bezpośrednio na skutek pożaru. Z umowy ubezpieczenia majątkowego jednoznacznie zaś wynika, że ubezpieczony był budynek chłodni wraz z jego urządzeniami i środkami obrotowymi znajdującymi się w chłodni. Skoro z przedmiotowej umowy nie wynika, iż budynek chłodni składa się z kilku odrębnych budowli, magazynów, pomieszczeń itd., to uznać należy, iż jest to jedna budowla podzielona na poszczególne sektory wyposażone w określone urządzenia, w których przechowywane są powierzone powodowi przez kontrahentów towary. W świetle powyższego nie ma zatem znaczenia, w ocenie Sądu Rejonowego, w jakiej części budynku zaistniał pożar – bowiem zgodnie z zawartą umową ubezpieczeniową pożar zaistniał w budynku chłodni i jego skutki oddziaływały na środki obrotowe znajdujące się w tejże chłodni. Kolejną kwestią wymagającą wykładni jest kwestia pojęcia tunelu szokowego - czy jest to budynek chłodni, w którym doszło do pożaru, czy też jest to urządzenie zamontowane w chłodni. W ocenie Sądu Rejonowego w świetle zeznań powoda tunel szokowy należy uznać za urządzenie znajdujące się w chłodni, przeznaczone do wykonywania określonych zadań – zamrażania towarów w określonych warunkach, nie jest to odrębny budynek. Urządzenie to uległo uszkodzeniu na skutek pożaru, wymagało naprawy, a następnie upływu określonego czasu, aby mogło prawidłowo funkcjonować, z uwagi na zadymienie. Urządzenie to nie nadawało się do użytku, co w konsekwencji uniemożliwiło dokonanie zamrożenia spornej partii towaru obrotowego w oznaczonym czasie, a tym samym jego zniszczenie. Sąd Rejonowy podkreślił, że, wbrew twierdzeniom pozwanego, przyczyną zepsucia ćwiartek świeżego kurczaka nie było jego nieprawidłowe przechowywanie, tylko niemożność jego zamrożenia w określonym terminie na skutek pożaru, który uszkodził urządzenie mrozące, co jednoznacznie potwierdza także opinia biegłego. Skoro pozwany uznał swą odpowiedzialność w zakresie towaru uszkodzonego na skutek przyswojenia zapachu dymu przez mrożone ćwiartki kurczaka, oznacza to, iż przyjął odpowiedzialność za następstwa pożaru inne, niż bezpośrednie skutki pożaru – czyli spalenie towaru. Pozwany w tej sytuacji przyjął odpowiedzialność za skutki zniszczenia urządzenia na skutek pożaru, w tym na oddziaływanie tegoż uszkodzonego urządzenia na środki obrotowe znajdujące się w jego sąsiedztwie. W sytuacji przyjęcia argumentacji pozwanego, iż ponosi on odpowiedzialność tylko i wyłącznie za bezpośrednie działanie pożaru,

nie powinien on wypłacać odszkodowania za towar, który został zutylizowany na skutek zadymienia, bowiem towar ten nie uległ spaleniu, tylko przyswoił niewłaściwy zapach.

W tej sytuacji roszczenie powoda Sąd Rejonowy uznał za zasadne. Towar obrotowy w postaci ćwiartek kurczaka oczekujących na zamrożenie znajdował się w chłodni, w której doszło do pożaru, na skutek czego zostało zakłócone prawidłowe działanie samej chłodni, a przede wszystkim znajdującego się w niej urządzenia, co uniemożliwiło prawidłowe zamrożenie partii ćwiartek kurczaka. Umieszczenie tychże ćwiartek kurczaka w tunelu szokowym w terminie przydatności było niemożliwe ze względów techniczno – technologicznych. Na skutek pożaru i zadymienia urządzenie nie nadawało się do użytku. Mięso nie uległo zamrożeniu, a nadto podobnie, jak pozostała partia mięsa przyswoiło zapachu dymu, a tym samym towar ten podobnie jak poprzedni, zostałby zutylizowany na skutek niewłaściwego zapachu i tzw. zaczadzenia.

W ocenie Sądu I instancji chybiona jest argumentacja pozwanego, iż w/w ćwiartki kurczaka uległy rozmrożeniu. Proces rozmrożenia nie mógł bowiem nastąpić skoro nie były one nigdy zamrożone. Do chłodni trafiły jako towar świeży, a nie mrożony. Towar ten winien być zamrożony w tunelu szokowym, a następnie jako zamrożony przechowywany w części magazynowej. Kwestie te pozwany zupełnie pominął. Towar winien być zamrożony do 24 marca 2015 roku, co jak wynika z opinii biegłego nie było możliwe ze względów techniczno – technologicznych, bowiem w tym czasie tunel szokowy był w naprawie po pożarze.

Sąd Rejonowy uznał, iż w tej sytuacji podnoszony przez pozwanego zarzut braku związku przyczynowego między zdarzeniem, a zepsuciem ćwiartek kurczaka jest chybiony. Podobnie chybiony jest zarzut zawyżenia wartości spornej partii ćwiartek kurczaka. Powód przyjął wartość spornej partii towaru bez podatku VAT zgodnie z przedstawioną wyceną. Skoro pozwany zakwestionował w/w cenę winien przedstawić dowody na poparcie swoich twierdzeń, zgodnie z art. 6 k.c.

Sąd Rejonowy zauważył, że pozwany pominął także fakt, który jednoznacznie wynika z pozwu, iż powód dokonał kapitalizacji odsetek. Do wartości zepsutego towaru doliczył skapitalizowane odsetki za okres od zaistnienia szkody do dnia wniesienia pozwu, do czego ma prawo zgodnie z art. 482 § 1 k.c.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego Sąd I instancji orzekł stosownie do treści art. 481 k.c. w związku z art. 817 § 1 k.c. oraz zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od 6 października 2015 roku, tj. od dnia wniesienia pozwu z uwagi na skapitalizowanie odsetek.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. (uzasadnienie k. 276 – 282 odw., tom II).

Apelację od powyższego orzeczenia złożył pozwany, zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi Skarżący zarzucił naruszenie przepisów:

1. Prawa materialnego, tj.:

a) art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną wykładnię łączącej strony umowy ubezpieczenia i uznanie, że:

- pozwany ponosi na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialność także za szkody, które nie są bezpośrednim skutkiem działania ognia, pomimo, że zgodnie z § 2 ust. 1 OWU – Moduł Ogień – mienie w postaci środków obrotowych może być ubezpieczone od szkód bezpośrednio powstałych wskutek pożaru;
- pozwany ponosi na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialność za szkodę w środkach obrotowych powyżej ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia, podczas gdy zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 3 OWU – Moduł Ogień – sposób obliczenia wartości szkody zależy od rodzaju mienia, w którym powstała szkoda dla środków obrotowych jest obliczana według cen zakupu lub kosztów wytworzenia, a w niniejszej sprawie zgodnie z fakturą VAT Nr (...) z dnia 21 marca 2015 roku, koszt zakupu towaru w postaci 20.000 kg ćwiartek kurczaka wyniósł 15.000 euro netto, tj. 61.882,50 złotych netto, a powód domagał się odszkodowania w wysokości

17.800,00 euro, tj. 73.490,86 złotych, a różnica pomiędzy kwotą zakupu środków obrotowych i żadaną przez powoda wynika z uwzględnienia przez (...)spółkę jawną dodatkowych kosztów takich jak podatek VAT, koszty mrożenia, koszty zakupu innego towaru, koszty związane z brakiem zysku, zwiększoną ilością pracy, kredytem kupieckim za brak środków za jeden miesiąc, tymczasowym brakiem stałego dostawcy usług chłodniczych, które to koszty nie zostały objęte ubezpieczeniem, i za które pozwany nie ponosi odpowiedzialności;

- pozwany ponosi na podstawie zawartej umowy odpowiedzialność za szkodę w środkach obrotowych w wysokości uwzględniającej wartość podatku VAT, podczas gdy zgodnie z § 13 zd. 2 OWU odszkodowanie obejmuje podatek od towarów i usług o ile suma ubezpieczenia została o ten podatek podwyższona przy zawieraniu umowy, zaś z polisy nr (...) wynika, że powód zawarł umowę ubezpieczenia środków obrotowych w wartości netto bez znaczenia opcji „z VAT” w pkt III Załącznika do umowy ubezpieczenia;

b) art. 354 § 1 k.c. w związku z art. 805 § 1 i § 2 k.c. poprzez błędne uznanie, że pozwany jest na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia zobowiązany do zapłaty żadanego w niniejszej sprawie odszkodowania pomimo, że zgodnie z treścią zobowiązania pozwany był zobowiązany do wypłaty odszkodowania za szkody w środkach obrotowych powstałych bezpośrednio na skutek działania ognia, w wysokości odpowiadającej kosztom zakupu lub wytworzenia towaru, w wartości netto, zaś Sąd uznał, że zepsucie towaru wskutek uszkodzenia komory szokowej nie było bezpośrednim skutkiem działania ognia, zaś z przedłożonych w niniejszej sprawie dokumentów (faktura VAT nr (...) z dnia 21 marca 2015 roku, nota księgowa nr (...) z dnia 24 marca 2015 roku, wiadomość mailowa z dnia 14 kwietnia 2015 roku) oraz stanowiska powoda wynika, że wartość dochodzonego odszkodowania przewyższała wartość zakupu zepsutego towaru, w tym o podatek od towarów i usług;

2. prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że z materiału dowodowego wynika, że powód obliczając wysokość żadanego odszkodowania przyjął wartość spornej partii towaru bez podatku VAT, podczas gdy z przedłożonej w sprawie dokumentacji (faktura VAT nr (...) z dnia 21 marca 2015 roku, nota księgowa nr (...) z dnia 24 marca 2015 roku, wiadomość mailowa z dnia 14 kwietnia 2015 roku), stanowiska pozwanego w zakresie możliwości uwzględnienia podatku VAT w żdanym roszczeniu (pismo procesowe powoda z dnia 10 grudnia 2015 roku oraz z dnia 25 kwietnia 2016 roku) oraz wiadomości mailowej z dnia 14 kwietnia 2015 roku od K. C. wynika, że żądane przez powoda odszkodowanie obejmuje podatek VAT, dodatkowe koszty związane z mrożeniem, dokupieniem droższego towaru, brakiem zysku, zwiększoną ilością pracy, kredytem kupieckim w związku z brakiem środków za 1 miesiąc, tymczasowym brakiem stałego dostawcy usług chłodniczych, co doprowadziło do zasądzenia odszkodowania w zakresie nieobjętym umową ubezpieczenia mienia.

Wskazując na powyższe zarzuty Skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za instancję odwoławczą (apelacja k. 286 – 288 odw., tom II).

W odpowiedzi na apelację pozwanego powódka wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. kosztów postępowania apelacyjnego (kosztów zastępstwa procesowego przez Sądem II instancji) – według norm przepisanych (odpowiedź na apelację k. 298 – 300, tom II).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest częściowo zasadna.

Na aprobatę zasługuje podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że z materiału dowodowego wynika, że powód obliczając wysokość żadanego odszkodowania przyjął wartość spornej partii towaru bez podatku VAT.

Z niekwestionowanych przez strony i niewadliwych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że bezsporne w niniejszej były okoliczności pożaru w chłodni powoda w nocy z 22/23 marca 2015 roku oraz fakt zniszczenia produktów

żywnościowych w postaci żołądków wieprzowych należących do J. Z. (2) w ilości 4.140 kg, ćwiartek z kurczaka należących do (...). (...) spółki jawnej w K. w ilości 20.000 kg oraz ćwiartek kurczaka należących do (...)spółki jawnej w K. w ilości 20.000 kg oraz zasady odpowiedzialności za szkodę przez pozwanego w związku z zawartą z powodem umową ubezpieczenia majątkowego. Kwestią sporną pozostawało istnienie związku przyczynowego między zaistniałym pożarem, a zepsuciem się ćwiartek kurczaka należących do (...)spółki jawnej w K. w ilości 20.000 kg, a powierzonych powodowi do zamrożenia i następnie składowania oraz wartość tego towaru. Strona pozwana nie kwestionowała wartości tego towaru do kwoty 15 000 euro netto (61 882,50 zł netto) – ceny wynikającej z faktury zakupowej nr (...) (k.52), ani faktu zepsucia tego towaru. Kwestionowała zaś swą odpowiedzialność za tę szkodę, podnosząc iż nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie tej partii towaru, która uległa zepsuciu w czasie oczekiwania na zamrożenie, bowiem nie nastąpiło to na skutek pożaru lub rozmrożenia.

Podkreślić należy, że zgodnie z § 13 OWU wysokość odszkodowania odpowiada wartości szkody, ale nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia lub ustalonego limitu. Odszkodowanie obejmuje podatek od towarów i usług (VAT), o ile suma ubezpieczenia została o ten podatek podwyższona przy zawieraniu umowy. Z załącznika do polisy nr (...) jednoznacznie wynika, że nie zaznaczono pozycji „z VAT”(k.40), a zatem suma ubezpieczenia, wynikająca z wiążącej strony umowy ubezpieczenia majątkowego, obejmuje jedynie wartość netto ubezpieczonego mienia. Stosownie do treści § 11 ust. 2 pkt 3 OWU wysokość szkody dla środków obrotowych oblicza się według cen zakupu lub kosztów wytworzenia. Trafnie zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, Skarżący wskazał, iż wysokość odszkodowania winna odpowiadać cenie, po jakiej towar został zakupiony. Z faktury VAT Nr (...) z dnia 23 marca 2015 roku wystawionej przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytową z siedzibą w W., złożonej do akt sprawy (k. 52) wynika, że (...)spółka jawna z siedzibą w K. nabyła 20.000 kg ćwiartek za kwotę 15.750,00 euro brutto (64.976,63 złotych brutto). W fakturze wskazano, że wartość towaru netto wynosi 15.000,00 euro co odpowiada kwocie 61.882,50 złotych. Zatem to ta kwota winna podlegać zwrotowi na rzecz powoda jako wartość netto towaru.

Niezasadny jest zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną wykładnię łączącej strony umowy ubezpieczenia i uznanie, że pozwany ponosi na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialność także za szkody, które nie są bezpośrednim skutkiem działania ognia.

Nie budziło wątpliwości, że strony łączyła umowa ubezpieczenia majątkowego. Z przedmiotowej umowy (k. 39 – 42) jednoznacznie wynika, iż przedmiotem i zakresem umowy objęte jest ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych. Z umowy wynika, iż ubezpieczeniem objęty jest palny budynek chłodni. Przedmiotem ubezpieczenia jest natomiast palny budynek, maszyny, urządzenia oraz wyposażenie w budynkach palnych, środki obrotowe w budynkach palnych, wartości pieniężne poza schowkami ognioodpornymi i mienie pracownicze, a nadto zgodnie z klauzulą dodatkową ubezpieczenie szkód na skutek rozmrożenia środków obrotowych. Integralną część umowy stanowią ogólne warunki ubezpieczenia. Zgodnie z umową pozwany jest odpowiedzialny za bezpośrednie następstwa zdarzeń wskazanych w Ogólnych warunkach ubezpieczenia. § 4 części wspólnej OWU definiuje szkodę jako utratę, uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia bezpośrednio wskutek zdarzenia objętego umową ubezpieczenia. § 2 ust. 1 modułu Ogień – wskazuje, iż mienie może być ubezpieczone od szkód bezpośrednio powstałych wskutek m.in. pożaru, zaś § 14 ust. 1 pkt 1 modułu Ogień wskazuje, iż odszkodowanie obejmuje utratę, zniszczenie lub uszkodzenie mienia w bezpośrednim następstwie zdarzeń objętych ochroną ubezpieczenia.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości, iż w ubezpieczonym budynku chłodni doszło do pożaru na skutek zwarcia instalacji elektrycznej. Na skutek pożaru doszło do zdeorganizowania prawidłowego funkcjonowania chłodni a w konsekwencji do zniszczenia środków obrotowych, będących przedmiotem sporu. Zgodnie z OWU ochronie ubezpieczeniowej podlega mienie od szkód bezpośrednio powstałych na skutek pożaru, przy czym skoro OWU nie definiuje pojęcia „szkody bezpośrednio powstałej na skutek pożaru”, ani też pojęcia „bezpośredniego następstwa” zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową to interpretacja tych zapisów nie może być niekorzystna dla ubezpieczonego. W ocenie Sądu Okręgowego zniszczenie przedmiotowego towaru, do czego doszło wobec niemożności jego zamrożenia w uszkodzonym na skutek pożaru urządzeniu chłodni, tj. w tunelu szokowym, stanowi szkodę powstałą w bezpośrednim następstwie pożaru.

Co do zasady chybiony jest zarzut naruszenia prawa materialnego art. 354 § 1 k.c. w związku z art. 805 § 1 i § 2 k.c. poprzez błędne uznanie, że pozwany jest na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia zobowiązany do zapłaty żądanego w niniejszej sprawie odszkodowania pomimo, że zgodnie z treścią zobowiązania pozwany był zobowiązany do wypłaty odszkodowania za szkody w środkach obrotowych powstałych bezpośrednio na skutek działania ognia, w wysokości odpowiadającej kosztom zakupu lub wytworzenia towaru, w wartości netto.

Podkreślić należy, iż rozstrzygając niniejszy spór Sąd Rejonowy zasadnie stwierdził odpowiedzialność pozwanego (...) z siedzibą w P. i powstały po jego stronie obowiązek wypłaty powodowi odszkodowania w związku ze szkodą zaistniałą w dniu 22/23 marca 2015 roku, nie naruszając przy tym wskazanych przepisów prawa materialnego. Jedynie ustalając wysokość odszkodowania za przedmiotowy towar, który uległ zepsuciu wobec uszkodzenia w pożarze urządzenia mrozącego, nie uwzględnił warunków wiążącej strony umowy ubezpieczenia majątkowego, którą to kwestię Sąd Odwoławczy omówił na wstępie rozważań.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną w punkcie 1. wyroku kwotę 74.086,00 złotych obniżył do kwoty 62.357,22 złotych i oddalił powództwo w pozostałej części. Na zasądzoną należność składają się kwota 61 882,50 zł (wartość netto zepsutego towaru) oraz kwota 474,72 zł (skapitalizowane odsetki ustawowe od kwoty 61 882,50 zł za okres od 09.08.2015 r. do 14.09.2015 r.).

W pozostałym zakresie apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Konsekwencją zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie roszczenia głównego jest zmiana orzeczenia o kosztach procesu w I instancji, o których Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty pomiędzy stronami. Powód wygrał sprawę w około 84 %, a pozwany w 16 %. Na koszty po stronie powoda w kwocie 8.735,88 złotych złożyły się: wynagrodzenie biegłego sądowego – 1.362,88 złotych, opłata sądowa od pozwu – 3.705,00 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej będącego adwokatem – 3.600,00 złotych oraz opłata od pełnomocnictwa i kolejnych substytucji 68,00 złotych. Koszty po stronie pozwanego wyniosły kwotę 3.617,00 złotych, na którą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym w kwocie 3.600,00 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych. Łączne koszty procesu wyniosły 12.352,88 złotych. Pozwany powinien ponieść 84 % z 12.352,88 złotych tj. kwotę 10.376,42 złotych, a skoro poniósł 3.617,00 złotych, to winien zwrócić powodowi kwotę 6.759,42 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. i w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Na koszty procesu po stronie pozwanego złożyła się opłata od apelacji w kwocie 3.705,00 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 2.700,00 złotych, a po stronie powoda wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 2.700,00 złotych. Łącznie koszty procesu wyniosły kwotę 9.105,00 złotych. Skoro pozwany przegrał apelację w 84 %, to powinien ponieść kwotę 7.648,20 złotych (84% z 9.105,00 złotych), a poniósł 6.404,00 złotych. Zatem Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.243,20 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Marzena Eichstaedt Iwona Godlewska Ryszard Badio